

International Journal of Languages' Education and Teaching

Volume 6, Issue 4, December 2018, p. 113-121

Received	Reviewed	Published	Doi Number
16.11.2018	01.12.2018	30.12.2018	10.18298/ijlet.3203

The Role of University in the Education of Writers of Children's Literature: The Model of Aarhus University

Emine AKYÜZ ¹

ABSTRACT

To be children's book writer is becoming a career for many people at the present. It can be seen that some people who are only aiming at providing financial gain or recognition because to be writer is not a compulsory prerequisite are called authors. However, some people in different areas who have knowledges about this area, artistic talent and the ability to recognize the child are able to produce qualified works. Writers and publishers have a major responsibility to contribute to children's reading culture, to ensure that children and books are friends, and to open doors to new life experiences for the child. Occasionally, the presence of parents who are unable to choose a qualified book for their child, sometimes with regard to their level of education, increases the importance of artists and publishing houses to work diligently on children's literature products and to put forth rigorous controls. At this point, it can be emphasized that it is important to provide education support for writers-illustrators and publishers who will produce quality works in the field of children's literature and publishing. In this context, this study is a qualitative research. The study aimed to examine the educational effectiveness of the Aarhus University in Denmark as part of the role of universities in the education of children's literature authors. For this purpose, interviews with 9 children's book authors participating in the Children's Literature Writing School (Forfatterskolen for Børnelitteratur) conducted by the Center for Children's Literature and Media (Center for Børns Litteratur og Medier) in Aarhus University were examined. The data of the study was obtained through document analysis. In analyzing the data, content analysis was used.

Key Words: Children's literature, children's book authorship, university.

Çocuk Edebiyatı Yazarlarının Eğitiminde Üniversitelerin Rolü: Aarhus Üniversitesi Örneği ²

ÖZET

Günümüzde, çocuk kitabı yazarlığı birçok insanın uğraşı haline gelmiştir. Yazarlığın herhangi bir önkoşulu olmamasından dolayı kimi zaman yalnız maddi kazanç sağlama ya da tanınırlık amaçlayan insanların yazar olarak adlandırıldığı görülebilir. Bununla birlikte yıllarca eğitimini aldığı bambaşka alanlardaki birikiminin üzerine yeni öğrenmeler, sanatsal yetenek ve çocuğu tanıma becerisi eklemiş yazarlar da nitelikli yapıtlar üretebilmektedir. Çocukların okuma kültürü edinmesine katkıda bulunmak, çocuk ve kitabın dost olmasını sağlamak, çocuğa yeni yaşam deneyimlerinin kapılarını aralamak için yazan-çizen sanatçılar ve yayınevleri, önemli bir sorumluluk üstlenmektedir. Kimi zaman eğitim düzeyi kimi zaman ilgileri bakımından çocuğuna nitelikli kitap seçmekte zorlanan velilerin varlığı, sanatçı ve yayınevlerinin çocuk edebiyatı ürünlerini özenli çalışmalar ve titiz kontroller sonucu ortaya koymalarının önemini artırmaktadır. Bu noktada çocuk edebiyatı alanında nitelikli yapıtlar üretecek yazar-çizerlerin yetişmesinin ve yayımcılara eğitim desteği sağlanmasının önemli olduğu vurgulanabilir. Bu çalışmada; çocuk edebiyatı yazarlarının eğitiminde üniversitelerin rolünü ortaya koymak için Danimarka'da bulunan Aarhus Üniversitesi'nin çocuk edebiyatı yazarlarına yönelik yürüttüğü eğitim-öğretim etkinliklerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla, Aarhus Üniversitesi bünyesindeki Çocuk Edebiyatı ve Medya Merkezi (Center for Børns Litteratur og Medier)'nin eğitim-öğretim çalışmalarını gerçekleştirdiği Çocuk Edebiyatı Yazarlık Okulu (Forfatterskolen for Børnelitteratur)'na katılan 9 çocuk kitabı yazarıyla kurum tarafından yüz yüze yapılmış söyleşiler incelenmiştir. Nitel olarak yürütülen bu çalışmanın verileri, doküman analizi yoluyla elde edilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde, içerik analizinden yararlanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk kitabı yazarlığı, yükseköğretimde çocuk edebiyatı, çocuk edebiyatı yazarlık okulu.

¹ Arş. Gör., Ankara Üniversitesi, emineak100@gmail.com.

² Bu makale, araştırmacının 7. International Conference on Education (28-30 Haziran 2018, Berlin)'da aynı başlıkla sunduğu bildirinin geliştirilmesiyle oluşturulmuştur.

Giriş

Kafka, 1904 yılında Oskar Pollak'a yazarken bir anlamda nitelikli bir okurun tercihlerini vurgulamaktadır (Maguel, 2001):

“Okuduğumuz kitap kafamıza balyoz indirilmiş gibi bizi uyandırmıyor ise neden okuma zahmetine girelim ki? Senin dediğin gibi, bizi mutlu kılsın diye mi? Aman Tanrım, hiç kitap olmasaydı da o denli mutlu olurduk. Kendimizi azıcık sıkarsak bizi mutlu edecek kitapları biz de yazabiliriz. Bize gerekli olan, en acı verecek talihsizlik gibi bize vuran kitaplar. Kendimizden çok sevdiğimiz birinin ölümü gibi vuran, insanlardan uzaklara, ormanlara sürgün edilmişiz duygusu veren, intihar gibi kitaplar. Kitap içimizdeki donmuş denize inen balta gibi olmalı. Ben buna inanıyorum.”

Günümüzde ise okunan bir yazar olmak, kimi zaman kişinin popülarlığı kimi zaman da birikimi, yeteneği, dili ve kurgusuyla ilişkilendirilebilir. Diğer yandan geçmişin bize öğrettiği, kişinin yeteneği ve edebiyat becerisinin onun gelecekte de okunacak yazarlar arasında anılmasını sağladığıdır.

Yetişkinler için yazmanın ya da yetişkinler tarafından okunacak kitaplar yazmanın birçok özellik gerektirdiğinden söz edilebilir. Çocuklar için yazmak ise tüm bu özelliklerin yanında pedagojik eğitimi de neredeyse zorunlu kılmaktadır. Çocuğu tanımadan, seslendiği yaş grubunun gelişimsel özelliklerini ve ilgilerini bilmeden hedef kitlenin düzeyine uygun *nitelikli* yapıtlar üretmenin olanaksız olduğu söylenebilir.

Sever (2008)'e göre çocuk edebiyatı yapıtları çocuklara düşsel ve düşünsel içerikli yeni yaşantıları, onların ilgi ve ihtiyaçlarını önceleyen bir yaklaşımla kazandırabilir. Başka bir deyişle çocuğun dil evrenini, ilgi ve gereksinimlerini göz önünde tutan; bunlarla örtüşen “çocuğa göre” metinler, çocuk edebiyatının amaçlarına ulaşılmasını sağlar. Bununla birlikte duygu ve düşüncelerini aktarma, dili kullanma becerisi de aynı ölçüde önemli olarak belirtilebilir. Temizyürek (2003) de çocuk edebiyatının, çocuğun; hayal dünyasına seslenen, estetik bir boyut taşıyan, sözcük birikimine uygun, anadilini geliştirebilecek özellikte, ulusal ve evrensel değerleri içeren, psiko-sosyal gelişimine katkı sağlayan, severek dinlediği/okuduğu yazılı ve sözlü edebiyat ürünlerinden oluştuğunu belirtmektedir.

Çocuklar için yapıt oluşturmak yetişkinler için yazmaktan daha zordur (Dilidüzgün, 2013). Çocuklara yönelik yapıtların özenle hazırlanması gerekir. Bu özeni göstermek, çocuğu tanımayı gerekli kılmaktadır. Öte yandan günümüzde nitelik açısından büyük bir karışıklık, kimi zaman kirlilik içindeki çocuk kitabı üretimi, çocuk edebiyatı ürünlerinin nasıl olması gerektiği sorusunu akıllara getirmektedir.

Toplumun geleceği olan çocukların okuma kültürü edinmesine katkıda bulunmak, çocuk ve kitabın dost olmasını sağlamak, çocuğa yeni yaşam deneyimlerinin kapılarını aralamak için yazar-çizen sanatçılar ve yayınevleri, önemli bir sorumluluk üstlenmektedir. Eğitim düzeyi, ilgisizlik vb. nedenlerle çocuğuna nitelikli kitap seçemeyecek durumdaki velilerin varlığı, sanatçı ve yayınevlerinin çocuk edebiyatı ürünlerini özenli çalışmalar ve titiz kontroller sonucu ortaya koymasının önemini artırmaktadır.

Kardaş Koçak (2017)'ın okulöncesi dönem çocukları için yapılandırılmış öykü kitaplarını çeşitli açılardan incelediği araştırmasında, incelenen 324 kitabın %4,3'ünde yazar, %12'sinde resimleyen adı belirtilmediği belirlenmiştir. Çocuklar için yayımlanan ancak ulusal ve evrensel değerlerle çelişen içerik özelliklerine sahip kitaplara ise 2017 yılında kamuoyunun gündemine gelen ve toplatılma talebinde bulunulan "Açıl Kabağım Açıl" ve "Kahkaha Gülleri" başlıklı kitaplar örnek verilebilir. Bu kitaplarda yer alan aşağıdaki ifadelerin tanıklığında çocuk ve gençlik edebiyatı yazarlarının yetişmesinde eğitimin önemli olduğu ortaya çıkmaktadır:

"Kızım büyüdün artık, güzel bir kız oldun. Ne yazık ki annen öldü. Ölen ile ölmüyor, yaşam sürüyor. Benimle evlenir misin?" (Feyzioğlu,2009)

"Babası oğlunu öldürmüştü. Başını odunların arasına koyup eve getirmiş, hanımına göstermiş. Hanım hiçbir şey dememiş. Ertesi dsabah çocuğun başını kazana atmış, altına ateş yakmış. Öğle olduğunda kız sokaktan gelip üvey anasına:

-Yemeğimi hazırla, yiyip okula gideceğim, demiş.

-Kazan mutfakta, tabağını alıp git. Yemeğini kendin koyup alabilirsin, demiş üvey ana.

Kız kazanların başına varmış; birinci kazanın kapağını kaldırır kaldırmaz korkup kaçmış. Gözü ağabeyinin saçlarına takılınca, onu tanımış.

O hemen kapağı kapatıp, ağlaya ağlaya okula doğru yol almış. Okula varır varmaz, bütün olan biteni hocasına anlatıvermiş.

-Dünyada üvey analar böyle işleri çok yaparlar, demiş hocası. Bırak, üzülme." (Büyükçolak, 2009)

Türkiye'deki çocuk ve gençlik kitaplarının nitelik konusu tartışılabilir durumdayken nicelik konusunda hızlı bir artış görülmektedir. Yayımcı Meslek Birlikleri Federasyonu (YAYFED), çocuk ve gençlik kitapları için alınan bandrol oranının 2013 yılında toplam kitaplara oranı %4,8 iken (bandrol sayısı: 15.990.860) 2017 yılında bu oranın %10,3 (bandrol sayısı: 41.867.509)'e çıktığını belirtmektedir. Çocuk ve gençlik alanındaki kitaplara yalnızca 2018 yılının ilk on dokuz gününde 2.585.910 adet bandrol alınmıştır (YAYFED, 2018). Çocuk kitabı konusundaki üretkenliğin nitelikli ürünler ortaya çıkması yönünde yol alması için üniversitelere düşen sorumluluklardan biri de çocuk edebiyatı alanında genç yazarlar-çizerler yetişmesinin ve yayımcılara eğitim desteği sağlanmasının olduğu belirtilebilir.

Türkiye'de yükseköğretim kurumlarının 2547 sayılı kanunda yer alan amaçları arasındaki "b" ve "c" fıkraları, çocuk edebiyatı yazarları yetiştirmek ya da bu alanda çalışmak isteyenlere eğitim desteği vermek konusunda üniversitelerin sorumluluk almasını olanaklı kılmaktadır (Madde 4):

"b) Türk Devletinin ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün olarak, refah ve mutluluğunu artırmak amacıyla; ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunacak ve hızlandıracak programlar uygulayarak, çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı ve seçkin bir ortağı haline gelmesini sağlamak,

c) Yükseköğretim kurumları olarak yüksek düzeyde bilimsel çalışma ve araştırma yapmak, bilgi ve teknoloji üretmek, bilim verilerini yaymak, ulusal alanda gelişme ve kalkınmaya destek olmak, yurt içi ve yurt dışı kurumlarla işbirliği yapmak suretiyle bilim dünyasının seçkin bir üyesi haline gelmek, evrensel ve çağdaş gelişmeye katkıda bulunmaktadır.”

Yukarıdaki bilgilerin tanıklığında, bu araştırmada, Danimarka’da bulunan Aarhus Üniversitesi Çocuk Edebiyatı ve Medya Merkezi (**Center for Børns Litteratur og Medier**)’nin Çocuk Edebiyatı Yazarlık Okulu (Forfatterskolen for Børnelitteratur)’nda yürüttüğü eğitim-öğretim etkinliğinin çocuk edebiyatı yazarlarının eğitiminde üniversitelerin rolü kapsamında incelenmesi amaçlanmıştır.

Aarhus Üniversitesi Çocuk Edebiyatı ve Medya Merkezi

Türkiye’de yürürlükte olan 2547 sayılı Yükseköğretim kanununda Uygulama ve Araştırma Merkezi kavramı şöyle tanımlanmaktadır (Madde 3/j):

“Uygulama ve Araştırma Merkezi: Yükseköğretim kurumlarında eğitim öğretimin desteklenmesi amacıyla çeşitli alanların uygulama ihtiyacı ve bazı meslek dallarının hazırlık ve destek faaliyetleri için eğitim-öğretim, uygulama ve araştırmaların sürdürüldüğü bir yükseköğretim kurumudur.”

Benzer biçimde, Aarhus Üniversitesi Çocuk Edebiyatı ve Medya Merkezi de çocuk edebiyatı alanında eğitim-öğretim ve araştırma yapma; araştırmaların sonuçlarını ilgililere ulaştırma amacıyla 1998 yılında kurulmuştur. Bu bağlamda uluslararası araştırma çalışmalarına, kamusal tartışmalara katılarak bilgi alışverişinde bulunulmakta; kütüphaneler, yayıncılar, üniversite kolejleriyle işbirliği yapılmakta, çeşitli eğitim-öğretim etkinlikleri yürütülmektedir (Christensen, 2018).

Merkezin eğitim etkinlikleri Aarhus Üniversitesi’nde verilen edebiyat ve medya çalışmaları alanındaki lisans ve yüksek lisans dersleri ile Çocuk Edebiyatı Yazarlık Okulu’nun eğitim-öğretim etkinliklerini yürütme olarak iki başlıkta toplanabilir. Bu araştırmanın konusu, Çocuk Edebiyatı Yazarlık Okulu kapsamında yapılan eğitim-öğretim etkinlikleridir.

Çocuk Edebiyatı Yazarlık Okulu

Çocuk Edebiyatı Yazarlık Okulu, Danimarka’da Aarhus Üniversitesi bünyesinde bulunmaktadır. Başlıca amacı (<http://cfb.au.dk/>, 2018) yazarlar için yazma alıştırmaları yapmayı sağlamak olmakla birlikte:

- Yazarlık Okulu öğrencilerinin çocuk ve gençlik edebiyatına yönelik daha nitelikli ürünler vermesi,
- Çocukların edebiyata ilişkin farkındalıklarını artırmak ve onları yazmaya isteklendirecek yapıtlarla buluşturacak yazarların yazın dünyasına katılması,
- Çocuk edebiyatı alanında yazarların temel bir tartışma alanı olması da amaçları arasında yer almaktadır.

Toplam 2 yıl boyunca 200 saatlik eğitim, yarı zamanlı olarak sürdürülmektedir. Öğretim etkinliklerinin yanında yazarlara/yazar adaylarına danışmanlık yapılmakta yazar ve yayıncı ziyaretleri ile birlikte çalıştaylara katılma olanağı da sunulmaktadır. Yaklaşık yirmi yıldır eğitim-öğretim etkinliklerini yürüten Yazarlık Okulu, Danimarka'da bu türde eğitim veren tek kuruluştur ve eğitim öğretim Kopenhag'ta gerçekleştirilmektedir. (<http://cfb.au.dk/>, 2018).

Yöntem

Bu çalışma nitel bir araştırma özelliğindedir. Nitel araştırmalar, doküman incelemesi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda, gerçekçi ve bütüncül biçimde ortaya konması üzerine temellendirilen bir araştırma sürecinin izlendiği araştırmalardır (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Çalışmada Danimarka'da bulunan Aarhus Üniversitesi'nin yürüttüğü eğitim-öğretim etkinliğinin çocuk edebiyatı yazarlarının eğitiminde üniversitelerin rolü kapsamında incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla, Aarhus Üniversitesi bünyesindeki Çocuk Edebiyatı ve Medya Merkezi'nin eğitim-öğretim çalışmalarını yürüttüğü Çocuk Edebiyatı Yazarlık Okulu'na katılıp mezun olan 9 çocuk kitabı yazarıyla kurum tarafından yüz yüze gerçekleştirilmiş söyleşiler incelenmiş ve şu soruya yanıt aranmıştır:

Söyleşileri incelenen çocuk kitabı yazarlarının bu okula başvurma ve eğitim alma nedenleri bağlamında çocuk kitabı yazarlığında üniversitelerin verdiği/vereceği eğitimin önemi nasıldır?

Çalışmanın verileri, doküman incelemesi yoluyla elde edilmiştir. Doküman incelemesinde, amaçlanan olay ya da olguya ilişkin bilgi içeren yazılı araç gereçler bulunur, okunur, not alınır, çözümlenir ve değerlendirilir (Yıldırım ve Şimşek, 2008; Karasar, 2010).

Danca yapılmış ve Çocuk Edebiyatı Yazarlık Okulu resmi internet sitesinde yayımlanmış söyleşiler araştırmacı tarafından –profesyonel yardım alınarak- Türkçeye çevrilmiş, yazarların başvuru nedenleri ve eğitime ilişkin değerlendirmeleri araştırma sorusu bağlamında incelenmiştir. Verilerin çözümlenmesinde ise içerik analizinden yararlanılmıştır. Bulgulara yer verilirken söyleşileri söz konusu okulun mezunları "M numara" biçiminde kodlanmıştır (M1, M2, M3...)

Bu araştırma, Çocuk Edebiyatı Yazarlık Okulu resmi internet sitesinde yayımlanmış söyleşilerle sınırlandırılmıştır. Çalışmada incelenen söyleşiler, bu okuldan yazarlık eğitimi 2006-2016 yılları arasında almış, 3'ü erkek 6'sı kadın, söyleşilerin yapıldıkları tarihlerde 30 ile 42 yaş aralığında olan 9 mezunla 2010-2016 yılları arasında yapılmıştır.

Mezunların Çocuk Edebiyatı Yazarlık Okulu'nda Verilen Eğitime İhtiyaç Duyma Nedenleri ve Yorumlar

Mezunların çoğunlukla *çocuklar için yazma tutkularını* okulda verilen bilgilere gereksinim duyma ve yazarlık yolunda bu eğitimi alma nedenlerinin başında sıraladığı görülmektedir (M1, M4, M7, M8).

Bununla birlikte *çocuk edebiyatına ilgi duyan bir topluluğun parçası olmak* (M1, M3, M8) da bu eğitimden yararlanma nedenleri arasında belirtilmektedir. "Daha önce kendi güvenli dünyamda kısa metinler yazıyordum." diyen M1, bu toplulukta bulunmaya gereksinimini dile getirmekte; M3 ise bunu

“Yaratıcı bir topluluğun parçası olmak, yazdıklarını çekmecede biriktirmekten daha eğlenceli.” cümlesiyle vurgulamaktadır.

Mezunlardan bazıları “*eleştirilerde kendi sesini bulmak*”, başka bir deyişle özgünlük arayışı konusuna dikkat çekmektedir (M8). Bununla birlikte yazarları/yazar adaylarını ulaşmak istedikleri hedeflere giden yolda kendi başarılarına olmanın zorluğu, *eleştiri ve destek ihtiyacı* (M2, M4, M7, M8) da eğitim almaya iten nedenler arasında sıralanmaktadır.

Çocuk edebiyatına ilgi duyan bir topluluğun parçası olarak nitelikli ve objektif eleştiri ihtiyacı şu cümleyle de vurgulanmaktadır:

M7: Kendi yazdığını objektif olarak değerlendirmek, eleştirmek zordur.

Mezunların bazıları, *kendi sınırlarını tanıma ve kendilerine meydan okuma isteğini*; aldıkları eğitime gereksinim duyma nedenleri arasında göstermektedir (M3, M8). Bununla birlikte, destek almazsa yazmaya devam edemeyeceğini hissettiği bir noktada Yazarlık Okulu’nun kendisi için itici bir güç olduğunu belirten M2, “Kendime gelmem için bir tekme ihtiyacım vardı, bu tekme olmazsa yazmaya devam edemeyeceğimi hissettim. Neden yazdığımı, yazmakla neyi amaçladığımı anlamaya ihtiyacım vardı.” demektedir.

Mezunların arasında, başlangıçta da kendini yeterli bulan ancak *yenilikleri izleyip farklı bakış açılarıyla kendini geliştirmek isteyen* M8, “Beyin temelde tembeldir ve güvenli ve iyi bilinenleri tercih eder. Okulumu rutinlerimden çıkıp yeni ilham almak, kendime meydan okumak ve farklı türlere atılmak için aradım.” derken; *çocuk edebiyatına ilişkin teknikler hakkında bilgi sahibi olmak ve onlar için yazmaya başlamak isteyenler* (M5, M9) de bulunmaktadır. *Biçim ve içerik konularında bilgili, iyi bir yazar olmak/yazarlık becerisini geliştirmek* (M1, M3), *çocuklar için yazmanın kolay olmaması* (M6, M8), *nitelikli öğretmenlerden yazarlık eğitimi almak* (M6) da bu eğitime gereksinim duyulma nedenlerindedir.

Eğitim sonunda yayımlanabilir bir metin oluşturacağına inanmak (M6), “başlarda soyut bilgilerin verildiği ve okulun sonlarında somut ürünlerin ortaya konduğu *bu eğitimi*” *aldıktan sonra hiçbir şey yayımlamamış olursa bile yazar olunacağı inancı* (M7), *öğrenme sürecinde olmayı özlemek ve öğrenmeye ihtiyaç duymak* (M8) ve *çocukluk hayallerini gerçekleştirmek* (M4) de sıralanan nedenler arasındadır.

M4: Astronot, futbol yıldızı ya da süper kahraman olmak için daha fazla geç kalmamak, yazarlık eğitimi olarak hayallerini gerçekleştirmekle olanaklı.

Yukarıda görüldüğü gibi, çocuklar için kitaplar yazan, kitaplarına ödüller verilen yazarlar da çeşitli nedenlerle eğitime gereksinim duyabilmekte; aynı alana ilgi duyan insanlarla bir arada olarak bakış açılarını zenginleştirmek istemektedir. Bununla birlikte bir tutku, bir hayal olarak çocuk edebiyatı yazarlığını deneyimlemek, bu konuda bilgi sahibi olmak ve sınırlarını, yeteneklerini tanımak isteyen yazarlar ve yazar adayları da bu okulun eğitiminden yararlanmışlardır.

Mezunların Çocuk Edebiyatı Yazarlık Okulu'nda Aldıkları Eğitime İlişkin Değerlendirmeleri ve Yorumlar

Mezunlar, aldıkları iki yıllık eğitimin onlarda daha özgün öyküler yazma isteği uyandırdığını (M3,M5), daha fazla stil ve araç olduğunu onlara fark ettirdiğini (M3), onları aynı zamanda iyi bir metin okuyucusu yaptığını (M3, M5) vurgulamaktadırlar.

Aldıkları eğitimi değerlendirirken eğitim süresince ödev ve metin okumaları için ayda bir kez iletişimde buldukları ağı, eğitim sonrasında da iletişimde oldukları bir kazanım olduğunu belirten mezunlar (M2, M3, M6) iletişimlerini daha da geliştirip alana ilişkin paylaşımlarına devam ettiklerini vurgulamaktadır. Bunun başlangıçta; yenilikleri izlemek, çocuk edebiyatına ilgi duyan bir topluluğun parçası olmak, eleştiri ve destek ihtiyacı gibi eğitime gereksinim duyma nedenlerinin karşılanması bağlamında ele alınması ve bu bağlamda beklenenin karşılanması olarak değerlendirilmesi olanaklıdır.

Mezunların aldıkları eğitimle birlikte disiplinli çalışma becerisi edindikleri şu sözlerin tanıklığında anlaşılmaktadır:

M6: Benim daha önce oluşturduğum kısa öyküler vardı. Bir roman denizinin başlangıcıydı ama bu eğitimi almadan, aklımda uzun bir öykü oluşturamazdım.

M4: Başlamadan önce düzenleyemediğim ve bitiremediğim çok şey yazmışım. Yazmakta kendimi geliştirdim ve hayal ettiğim romanı yazdım.

M5: Tekrar tekrar yazmayı, doğrusunu bulana kadar yazmayı öğrendim. Bir cümlenin metne ait olup olmadığını duyana kadar o metin üzerinde kalmayı öğrendim.

Söyleşileri incelenen mezunlar, aldıkları eğitime ilişkin değerlendirmelerini “güvenli, ilham verici, motive edici” (M1, M2), “özgüven kazandıran” (M3), “eğlenceli, canlandırıcı” (M2) sözcükleriyle nitelendirmektedir. Söyleşilerde yer alan “Bu okula devam etmemiş olsaydım kendime yazar diyemeyebilirdim.” (M1), “Okul bana yapabileceğimi öğretti.” (M2) gibi cümleler, bireysel çalışmalarında güdülenme sorunuyla karşılaşan yazarların ve yazar adaylarının akademik olarak desteklenmesinin onların üretkenliğine katkısı bağlamında değerlendirilebilir.

Aldığı eğitimin yazarlık yaşamında bir dönüm noktası olduğunu söyleyen M7; bu eğitimden sonraki çalışmalarıyla İbby'nin Şeref Listesi'nde yer alması, Eğitim Bakanlığı'nın 2011 Ödülü ile Sanat Konseyi'nin ödülünü almasının ona kendini daha yeterli, daha güdülenmiş hissettirdiğini vurgulamaktadır. Eğitim sonrası kazandığı yarışmayı, bu eğitimdeki kazanımlarıyla ilişkilendiren M2 de aynı şeyi belirtmektedir.

Bir edebiyat yapıtının ödüllendirilmesi ve niteliği ya da her yarışmanın değerlendirilme ölçüt ve koşulları konusunda farklı görüşler olabilir. Bununla birlikte ödüllerin; yazarları üretmeye yönelten dışsal etmenlerden olduğu da bilinen bir gerçektir. Bu bağlamda, akademik bilgi ve özgüven kazanan mezunların, ödül başarılarını aldıkları eğitimle ilişkilendirmeleri ve eğitimi olumlu değerlendirmeleri anlaşılabilir.

Çocuklar için yazmanın çocukları tanımayı gerekli kıldığı bilinen bir gerçektir. Eğitim sürecinde aldığı ve çocuğu tanımasını sağlayan derslerin kendisi için kazanım olduğunu belirten M2, "Çocukların neler yapabileceğini anladım." cümlesiyle bunu vurgulamaktadır. Benzer biçimde M8 de Yazarlık Okulu'nda verilen eğitimden yararlanmayı "derin bir suda oynamak hissi"ne benzetmekte ve "Yazdığım "oda"nın büyüdüğünü hissediyorum. Çocuk ve gençlik edebiyatı hakkında daha fazla kuramsal bilgi edindim ve hatta bu alana daha fazla saygı duydum. Bu eğitim bana yeni kapılar açtı" demektedir.

Ayrıca yayın dünyasına ilişkin de fikir edinme (M6) ve çocuk kitabı yayımlatmanın ekonomik boyutu (M9) konularını da kazanımlarını aldıkları eğitimin olumlu özellikleri arasında belirten mezunlar da bulunmaktadır.

Mezunların tamamı; eğitim süreçlerini değerlendirirken okumaya, düşünmeye ve yazmaya zaman ayırmanın tam zamanlı bir işle birlikte zor olduğunu/olabileceğini, böyle bir eğitim sürecinde hem ekonomik hem de yeterli zamana sahip olmak açısından izin konularında desteklenmenin verimliliği artırdığını/artıracağını savunmaktadır.

Sonuç

Çalışmada elde edilen bulgular, kimi zaman yazarlık deneyiminin başlangıcında, kimi zaman da yazma serüveninin içinde akademik bilgi, güdülenme, özgüven gibi birçok konuda desteğe gereksinim duyulabildiğini göstermektedir. Akademik gelişmelerden haberdar olmak ve aynı alanda çalışan insanlarla bir araya gelmek, farklı bakış açılarından beslenmek, üretilenlerin eleştirel gözle değerlendirilmesi kişilerin yeni kurgular yapılandırmasına katkı sağlayabilmektedir. Kuramsal bilgi, uygulama ve teknik açılardan kişilerin yenilenmeye, yenilikleri izlemeye zamanla ihtiyacı artabilmektedir.

Nitelikli bir eğitimle desteklenmenin üretkenliğe katkılarının olduğu, çalışmada ulaşılan önemli sonuçlardan biridir. Teknolojik gelişmeler, üretim-tüketim dengesi, küreselleşme gibi nedenlerle değişen yaşam koşulları, kuşaklar arasında gelişim özelliklerinin değişmesiyle sonuçlanabilmektedir. Bu durum, çocukluk ve gençlik dünyasını da birçok açıdan etkileyebilmekte, yazarların bu değişikliklere ilişkin bilimsel çalışmalarla beslenmek için eğitime gereksinim duymasına neden olabilmektedir. Bunu bir anlamda meslek gruplarının hizmet içi eğitimle desteklenmesine benzetmek olanaklıdır.

Çalışmada elde edilen bulgular, bir üniversite bünyesinde alınan yazarlık eğitimiyle yazarların kuşaklar arası değişiklikleri, yazınsal niteliği artırma ve güncel yayıncılık konularını yakından izleme ve değerlendirme olanağı bulduğunu da göstermektedir.

Çocuk edebiyatı alanında profesör ve aynı zamanda çocuk kitabı yazarı olan iki çocuk annesi Claudia Mills (2011), "Kitap yazmanın doğru bir yolu yoktur." der. Bununla birlikte varolan yollar ya da yollarda karşılaşılabilecek farklılıklar konusunda bilgi sahibi olmak, nitelikli bir eğitimin kazanımları arasında sayılabileceğini belirtir. Yazarlık –özellikle çocuk edebiyatı yazarlığı- her ne kadar bilginin yanında yetenek gerektirse de bu yeteneği kullanabilmek ve değerlendirebilmek için nitelikli bir eğitimin katkısı yadsınamaz.

Özlü bir belirlemeyle çocuk edebiyatının temel amaçlarına uygun nitelikte yapıtların üretimine katkı sağlamak isteyen yazarların ve yazar adaylarının, üniversitelerde düzenlenecek eğitimlerle desteklenmesinin yararlı olabileceği ortaya çıkmaktadır.

Kaynakça

Büyükçolak, İ. (2009). *Kahkaha Gülleri*. İstanbul: Nar Yayınları.

Christensen, N. (2018). About the Center for Children's Literature and Media. <http://cfb.au.dk> Erişim Tarihi: 25.01.2018

Dilidüzgün, S. (2013). Ana Çizgileriyle Çocuk ve Çocuk Edebiyatı. *Okulöncesinde Çocuk Edebiyatı* içinde. (Editör: Zeliha Güneş). Anadolu Üniversitesi Yayını No: 1815, Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 941, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.

Feyzioğlu, Y. (2009). *Açıl Kabağım Açıl*. İstanbul: Kardeş Yayınları.

Karasar, N. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.

Kardaş Koçak, M. (2017). 2000-2004 Yılları Arasında Okul Öncesi Dönem Çocukları İçin Yayınlanmış Olan Hikaye Kitaplarının Dış Yapı, İçyapı Ve Resimleme Nitelikleri Açısından İncelenmesi. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.

Manguel, A. (2001). *Okumanın Tarihi*. Çev.: Füsun Ellioğlu. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Mills, C. (2011). The Author's Perspective. *Handbook of Research on Children's and Young Adult Literature*. (Ed: Shelby A. Wolf, Karen Coats, Patricia Enciso and Christine A. Jenkins), 374-384. New York and London: Routledge.

Sever, S. (2008). *Çocuk ve Edebiyat*. İzmir: TÜDEM.

Temizyürek, F. (2003). Türkçe Öğretiminde Çocuk Edebiyatının Önemi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 13, 161-167.

Yayımcı Meslek Birlikleri Federasyonu (2018). Çocuk ve Gençlik Alanındaki Kitapların Bandrol İstatistikleri. <https://www.yayfed.org> Erişim Tarihi: 20.06.2018

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2000) *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yükseköğretim Kurumu. 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu. <http://mevzuat.basbakanlik.gov.tr/> Erişim Tarihi: 05.05.2018